WWF Suomi
Lintulahdenkatu 10
00500 HELSINKI

Puh (09) 7740 100
wwf.fi
panda.org

Ympäristövaliokunta 13.10.2023

Asia: WWF:n lausunto VN:n talousarvioesityksestä erityisesti 30. (Maa- ja metsätalousministeriön) ja 35. (Ympäristöministeriön) hallinnonalat

WWF kiittää mahdollisuudesta lausua tässä asiassa ja toteaa lausuntonaan seuraavaa.

Menneen kesän uutiset ovat todistaneet meille kaikille, ettei ilmastonmuutos ole kaukana tulevaisuudessa, vaan vaikuttaa jo nyt meihin kaikkiin. Ilmastonmuutos ja luontokato linkittyvät toisiinsa, emmekä voi ratkaista vain toista näistä kriiseistä.

Ekologinen siirtymä on yhteiskunnan tärkein haaste 2020-luvulla. Ilman elinvoimaista luontoa ei ole kestävää taloutta tai sosiaalisesti kestävää yhteiskuntaa. Luonnon suojelemisen itseisarvon lisäksi me ihmiset olemme täysin riippuvaisia luonnosta ja sen tarjoamista ekosysteemipalveluista. Luonto tarjoaa meille muun muassa vettä, ravintoa, terveyttä ja virkistystä sekä energiaa, elinkeinoja, ilmaston sääntelyä ja vesien hallintaa. Ekosysteemipalvelut toteutuvat vain, jos annamme luonnolle riittävästi tilaa säilyttää monimuotoisuutensa ja elinvoimaisuutensa sekä aktiivisesti hoidamme ja ennallistamme sitä.

Suomi on sitoutunut kansainvälisesti ilmastokriisin ja luontokadon pysäyttämiseen. Sitoumukset eivät saa jäädä julistusten tasolle, vaan niiden pitää heijastua myös kotimaan politiikassa ja konkretisoitua valtion talousarvioissa. Tarvittava rahoitus voidaan, ja pitää, kattaa mm. vähentämällä ympäristölle haitallisia tukia, ml. tuki puuntuotannon kestävyyden turvaamiseen, jossa suurin osa tuista kohdennetaan toimiin, joilla heikennetään ympäristön laatua. Tavoitteita voidaan edistää kustannustehokkaasti myös pienentämällä Metsähallituksen tuloutustavoitetta ja kohdentamalla riittävä määrä valtionmaita suojeluun sekä vaihtomaiksi suojelun edistämiseksi yksityismailla.

Luontokadon pysäyttämiseksi ja suotuisan tila turvaamiseksi vuoteen 2030 mennessä on erittäin tärkeä lisätä Helmi-elinympäristöohjelman, METSO-ohjelman ja maaseudun kehittämisen (ympäristökorvaukset) rahoituksen tasoa sekä toteuttaa EU:n biodiversiteettistrategian sitoumukset. Vesien- ja merenhoitosuunnitelmien, sekä Itämeren suojelun toimintaohjelman täysimääräinen toimeenpano vaatii resursseja, ja vesiluonnon tilan parantamiseksi vesiensuojelun tehostamisohjelman rahoituksen pysyminen vähintään entisellä tasolla olisi ehdottoman tarpeellista.

Vuoden 2024 budjetissa pitää huomioida ainakin seuraavat asiat ympäristöhallinnon ja maa- ja metsätaloushallinnon näkökulmasta:

30 Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan toimintamenot

On tärkeää turvata maa- ja metsätalousministeriön, Luonnonvarakeskuksen ja Suomen metsäkeskuksen määrärahat, jotta kyetään tekemään toimia luonnonvarojen käytön kestävyyden edistämiseksi. Suomi on sitoutunut luonnon köyhtymisen pysäyttämiseen 2030 mennessä, vesien hyvän ekologisen tilan saavuttamiseen (vesipuitedirektiivin tavoite 2027 mennessä, ei saavuteta resurssien nykytasolla) ja ilmastonmuutoksen hillintään. Olennaiset toimenpiteet näiden tavoitteiden osalta tehdään maa- ja vesialueilla, jotka kuuluvat maa- ja metsätalousministeriön hallinnon alan vastuulle. Maatalouden kehittämisen ja neuvontapalveluiden resurssit on turvattava nyt uuden CAP-kauden alettua, jotta maaseudulla on mahdollisuus tehdä vihreän siirtymän kannalta tärkeitä, ympäristöystävällisiä investointeja. CAP-rahoituksen osalta luonnon monimuotoisuuden kannalta on erityisen tärkeää turvata ympäristösopimusten ja luomun rahoitus.

Maankäyttösektorin ilmastosuunnitelman tavoitteita ei toteuteta

- Hallitus lopettaa turvepeltojen ilmastotoimien rahoittamisen (momentti 30.20.42). Tämä rahoitus on suunniteltu vauhdittamaan muun muassa kosteikkoviljelyä, jolla olisi merkittävä rooli maankäyttösektorin päästöjen vähentämisessä. Lisäksi leikataan rahoitusta Maankäyttösektorin ilmastokestäville toimenpiteille -3 milj. euroa (30.20.22) ja joutoalueiden metsitystuki ajetaan alas (momentti 30.40.47). Hallitus ei ole esittänyt vaihtoehtoisia toimia Maankäyttösektorin ilmastosuunnitelman (MISU) tavoitteiden saavuttamiseksi.

30.40. Luonnonvaratalous

31 Vesi- ja kalataloushankkeiden tukeminen

- Vuosina 2020–2022 toteutettu NOUSU-ohjelma Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalalla on ollut hyvin merkittävä panostus vaelluskalakantojen tilan parantamiseksi ja se on innostanut monia toimijoita vaellusesteiden poistoon. Huomattavaa on, että monesti hankkeet kestävät useita vuosia ja moni toimija on vasta suunnitteluvaiheessa ja tulee tarvitsemaan varsinaiseen purkuun rahoitusta. NOUSU-ohjelman avulla on kanavoitu yksityistä rahoitusta vaellusesteiden purkamiseen, sillä hankkeisiin tarvittava omarahoitusosuus on 50 %. Yksityisen rahoituksen merkitys vesiensuojeluun tulee tulevaisuudessa korostumaan ja on tärkeää, että tämä ainutlaatuisen hyvä kehitys ei katkea julkista rahoitusta vähentämällä. Uhanalaisten vaelluskalojen tulevaisuuden kannalta on erittäin tärkeää, että budjetissa on nyt esitetty edes 2 miljoonan

euron vuosittaista panostusta Nousu-ohjelmalle, samoin kuin Palokin koskien padon purun suunnitteluun varattu rahoitus.

44. Tuki puuntuotannon kestävyyden turvaamiseen

- Tuesta valtaosa kohdennetaan ympäristölle haitallisiin toimiin eli luonnon monimuotoisuuden heikentämiseen ja vesien ekologisen laadun heikentämiseen. Talousmetsien luontoarvojen lisääminen, kiertoaikojen pidentäminen, jatkuvaan kasvatukseen siirtyminen ovat kaikki toimia, joilla turvataan ja lisätään monimuotoisuutta ja hiilivarastoja. Jatkuvan kasvatuksen avulla vältetään avohakkuita, mikä vaikuttaa myönteisesti vesien laadun paranemiseen. Pitkällä aikavälillä myös puuntuotanto on kestävää, mikäli nämä näkökohdat huomioidaan nykyistä merkittävästi paremmin. Tukea ympäristötoimiin tarvitaan huomattavasti nykyistä enemmän, mutta tämän momentin rahoituksen painopisteen muuttaminen auttaisi tilannetta jo huomattavasti. Nykyisellään 2-3 % on kaavailtu kohdennettavaksi ympäristökysymyksiin (hallituksen esitys laiksi metsätalouden määräaikaisesta kannustinjärjestelmästä METKA). Osuuden tulisi olla selvästi yli puolet tukien määrästä.

45. Metsäluonnon hoidon edistäminen

- Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan toimet metsäluonnon hoidon edistämiseksi ovat tärkeitä ja metsänomistajat haluavat toteuttaa näitä toimia. Metsäalan ammattilaisten osaamiseen on panostettu paljon, joten olisi tärkeää, että näitä toimia voitaisiin jatkaa ja lisätä. Tarve näiden toimien tukemiselle on nykyistä selvästi suurempi: tarvitaan sekä rahoitusta toimien toteuttamiseen että tulonmenetyksistä korvaamiseen. Lisäksi tarvitaan muuta ohjausta toimenpiteiden lisäämiseen ja ennen kaikkea kohdistamiseen olemassa olevan suojelualueverkoston tukemiseksi.

46. Valtionapu Suomen metsäkeskukselle

- Osa metsiensuojeluohjelma METSO:n toteutuksesta on Suomen metsäkeskuksen (SMK) vastuulla ja metsien monimuotoisuuden tilan kohentamiseksi tarvitaan paljon lisää toimia talousmetsissä. Näihin liittyvää toteutusta, neuvontaa ja valvontaa olisi tärkeää pystyä tekemään kattavammin.

55. Valtionavustus 4H-toimintaan (siirtomääräraha 2 v)

- 4H-toiminta on tärkeää maaseudun vireyden ja nuorison aktivoimisen kannalta. Tarvitsemme maaseudulla tulevaisuuden tekijöitä kehittämään mm. kestävää ruokajärjestelmää. Suunnitellut suuret leikkaukset ovat lyhytnäköisiä.

30.64 Metsähallitus

- EU:n biodiversiteettistrategia edellyttää kaikkien jäljellä olevien luonnontilaisten ja vanhojen metsien tiukkaa suolelua. Valtion kaikkien luonnontilaisten ja vanhojen metsien suojelu on toteutettava mahdollisimman pikaisesti. Näitä kohteita hakataan edelleen Metsähallituksen toimesta, vaikka kriteerien

määrittelytyö on ollut käynnissä jo pitkään. Erityisen huolestuttavaa tilanne on Lapissa, missä metsiensuojeluaste on jo huomattavasti korkeampi kuin Lapin eteläpuolisessa Suomessa, mutta missä on edelleen suojelematta metsiä, jotka ovat luonnonsuojelullisesti arvokkaita globaalissa mittakaavassa.

- Suojelualueverkostoa tulee vahvistaa merkittävästi ja siinä myös Etelä-Suomessa, aina rannikkoa myöden, on valtionmailla merkittävä rooli. Tiettyjen laajojen ja yhtenäisten alueiden suojelu parantaisi merkittävästi metsiensuojelun nykyisellään heikkoa tilannetta. Suojelu on tärkeää toteuttaa pysyvästi luonnonsuojelulailla, koska muulla nykylainsäädännöllä metsät eivät ole turvassa hakkuilta ja maankäytön muutoksilta.
- Valtionmaiden talousmetsissä tulee luopua avohakkuista ja siirtyä jatkuvan kasvatuksen metsien käsittelyyn, mistä on merkittävää hyötyä vesien laadun parantamisessa.
- Budjetin selvitysosassa on kirjattu ”Yhteiskunnallisten velvoitteiden huomioonottamisesta aiheutuva kokonaispanostuksen taso oli vuoden 2022 lopussa 80,3 milj. euroa.” Mikäli tässä luvussa on huomioitu näiden metsien puuston arvo, tulisi panostuksen taso arvioida tarkemmin. Näiden toimien myötä syntyy merkittäviä ympäristöhyötyjä, joiden positiivinen vaikutus tulisi huomioida valtion tilinpidossa.

35 Ympäristöhallinnon toimintamenot

On erittäin ikävää, että **hallitus esittää ympäristön- ja luonnonsuojeluun 34 % rahoituksen vähennyksen edelliseen vuoteen verrattuna. Ympäristöhallinnon rahoitus on koko valtion budjetista hiuskarvan ohut jo aiemminkin eli rahoituksen tiputtaminen vaikuttaa hyvin radikaalisti luontokadon pysäyttämisen vaikeutumiseen. Toivomme, että eduskunta palauttaa rahoitusta keskeisille momenteille, joista alla yksityiskohtaisemmin.**

On tärkeää turvata ympäristöministeriön, Suomen ympäristökeskuksen ja Metsähallituksen luontopalveluiden määrärahat. Luonnon köyhtymisen pysäyttäminen ei ole onnistunut ja vesien sekä Itämeren hyvän tilan saavuttaminen on edelleen pahasti kesken. Ilmastokriisin hillinnän, pysäyttämisen ja siihen sopeutumisen tarve vain kasvaa.

04. Suomen ympäristökeskuksen toimintamenot

- Suomen ympäristökeskuksella on tulevaisuudessa yhä tärkeämpi rooli tiedon tuottajana lukuisten eri ympäristöön liittyvien haasteiden ratkaisemisessa. Sykessä tuotetaan perustietoa sekä poikkitieteellistä tietoa moniulotteisiin kysymyksiin liittyen. Myös hankkeet, joissa kehitetään eri tavoitteiden yhteensovittamista ovat ansiokkaita ja hyödyllisiä.

65. Avustukset järjestöille ja ympäristönhoitoon

- Järjestöjen tärkeää työtä luonnon- ja ympäristönsuojelun saralla tulisi arvostaa ja säilyttää järjestöjen erittäin pieni rahoitus vähintään entisellä tasolla.

10. Ympäristön- ja luonnonsuojelu

20. Ympäristövahinkojen ehkäisemisen ja jälkihoidon momentille ehdotetaan tuntuvaa laskua.

- Momentille myönnetään 2 260 000 euroa (siirtomääräraha 3 v), mikä enemmän kuin puolittaa rahoitusta vuoden 2023 5,6 miljoonan euron määrärahasta. Itämeren n turvallisuustilanne on tällä hetkellä erittäin huolestuttava. Suomenlahden öljykuljetukset eivät ole vähentyneet, vaan ovat osittain siirtyneet “varjolaivastoon”, ja alusten kunnosta ja vakuutusturvasta ei ole luotettavaa tietoa. Suuri öljyonnettomuus sitoo valtavasti kokonaisturvallisuuden kannalta keskeisten viranomaisten resursseja ja sen vaikutukset heijastuvat koko yhteiskuntaan. Tätä taustaa vasten, ja erityisesti ottaen huomioon, että myös momentti 35.10.61 (ÖSRA) ehdotetaan lakkautettavaksi, on erittäin kyseenalaista pienentää ympäristöviranomaisille ympäristövahinkojen torjuntaan myönnettävää rahoitusta näin merkittävästi. Ympäristövahinkorahasto, joka korvaa Öljynsuojarahaston, aloittaa toimintansa vasta 2025 alkaen toissijaisena ympäristövastuujärjestelmänä, ja se ei tule korvaamaan ympäristövahinkojen torjuntatyön varautumiseen vaadittavaa kehittämis-, koulutus- ja kaluston päivitystyön kustannuksia.

- Huolestuttavaa on myös momentin alla olevan Ympäristövahinkojen torjunnan vapaaehtoistyön määrärahojen (60 000) siirto momentille 35.01.65, jota on itsessään jo tuntuvasti leikattu. Vapaaehtoistyö muodostaa tärkeän rungon Suomen kansallisen öljyyntyneiden eläinten hoidon toimintasuunnitelmassa, ja työn ylläpitämiseksi ja kehittämiseksi vaadittavat resurssit on varmistettava. Ehdotamme ettei tätä rahoitusta siirretä järjestöavustuksen alle, vaan pidetään edelleen tällä momentilla. Järjestöavustus on yleisempää järjestöjen toiminnan tukemista varten.

21. Eräät luonnonsuojelun menot (siirtomääräraha 3 v)

- Luonnon monimuotoisuuden keskeisten työkalujen (Helmi ja METSO -ohjelmat) määrärahat tulisi pitää vähintään vuoden 2022 talousarvion tasolla. Suomi ei tule pääsemään tavoitteeseensa luonnon monimuotoisuuden tilan kehityksen kääntämisessä, jos rahoituksen tasoa ei nosteta merkittävästi.

23. Itämeren ja vesien suojelun edistäminen

- Momentin rahoituksen vähentäminen vesiensuojelun tehostamisohjelman osalta on huolestuttavaa. Ymmärrettävää on, että Saaristomeriohjelman toteuttamiseen on lisätty rahoitusta, mutta Saaristomeriohjelman toteuttaminen ja Saaristomeren

tilan parantaminen ei saa johtaa vesiensuojelun toimenpiteiden toteuttamatta jättämiseen muilla alueilla, vaan sille tulee löytää lisärahoitusta. Tämän momentin rahoituksen pieneneminen yhdessä momentin 35.10.61 vesienhoidon määrärahojen supistumiseen vaarantaa vesien ja meren hyvän tilan tavoitteiden saavuttamisen. Ravinteiden kierrättämisen investoinneista sekä tutkimuksesta ja kehityksestä vähennettiin talousarviossa 30 miljoonaa edelliseen vuoteen verrattuna. Tämä määräraha olisi ollut erittäin tärkeää säilyttää vesiensuojelun rahoituksessa ja sillä olisi voitu jatkaa vesiensuojelun tehostamisohjelman rahoittamista.

52. Metsähallituksen julkiset hallintotehtävät

- Metsähallituksen luonnonsuojelun rahoituksen lasku vaarantaa luonnon monimuotoisuuden suojelutavoitteiden saavuttamisen. Suomi ei tule pääsemään tavoitteeseensa luonnon monimuotoisuuden tilan kehityksen kääntämisessä, jos jo ennestään pieni rahoitus alennetaan. Kansalaisten kiinnostus luonnonsuojeluun on korkea ja luonnossa liikkumiseen kasvamaan päin. Metsähallituksen julkisille hallintotehtäville on lisääntyvä tarve.
- Metsähallituksen osalta tärkeää on katsoa myös talousarvion tulopuolen odotuksia. On keskeisen tärkeää pienentää Metsähallituksen tulostavoitetta ja näin mahdollistaa valtion maiden biodiversiteetin suojelu sekä matkailuelinkeinon mahdollisuudet – kustannustehokkuus talousarviossa esitettyjen monien tavoitteiden toteuttamiseksi olisi huomattavan suuri.
- EU:n biodiversiteettistrategia edellyttää kaikkien jäljellä olevien luonnontilaisten ja vanhojen metsien tiukkaa suolelua. Valtion kaikkien vanhojen ja luonnontilaisten metsien suojelu on toteutettava mahdollisimman pikaisesti. Näitä kohteita hakataan edelleen Metsähallituksen toimesta, vaikka kriteerien määrittelytyö on ollut käynnissä jo pitkään. Erityisen huolestuttavaa tilanne on Lapissa, missä metsiensuojeluaste on jo huomattavasti korkeampi kuin Lapin eteläpuolisessa Suomessa, mutta missä on edelleen suojelematta metsiä, jotka ovat luonnonsuojelullisesti arvokkaita globaalissa mittakaavassa.

61. Vesien- ja ympäristönhoidon tukeminen

- WWF on erittäin pettynyt vesienhoidon määrärahojen merkittävään supistamiseen. Vesiensuojelun tehostamisohjelman avulla on saatu merkittävä määrä vesienhoitotoimijoita aktivoitua valtakunnallisesti. Ohjelman hankkeiden avulla on saatu toteutettua konkreettisia vesiensuojelutoimenpiteitä ja erityisesti niitä, jotka ovat maanomistajille vapaaehtoisia. Monissa vesienhoidon toimenpideohjelmissa todetaan, että vesienhoidon toimenpiteiden täysimääräinen toteuttaminen on monesti haasteellista, koska moni toimenpiteistä on maanomistajille vapaaehtoisia, eikä ympäristöhallinnolla ole henkilö- tai taloudellisia resursseja toteuttaa tällaisia kohteita riittävästi. Vesienhoidon tehostamisohjelman hankkeissa on toteutettu monihyötyjä tuottavia vesiensuojelukohteita, jotka vähentävät ravinne- ja kiintoainekuormaa, vähentävät peltoalueiden tulvimisriskiä ja lisäävät monimuotoisuutta. Tällaisia

kohteita ovat esimerkiksi kosteikot ja kaksitasouomat. Monissa alueellisissa hankkeissa on kartoitettu, suunniteltu ja jopa luvitettu vesiensuojelukohteita, jotka odottavat rahoitusta. Vesiensuojelun rahoituksen tulee olla pitkäjänteistä ja maanomistajien innostusta vapaaehtoisten kohteiden toteuttamiseen olisi hyvin suuri sääli jättää käyttämättä. Nyt suunnitellut leikkaukset katkaisevat tämän erittäin hyvän kehityksen. Painotus Saaristomeren vesiensuojeluun on periaatteessa ymmärrettävää, koska alue halutaan pois HELCOM:n hotspot-listalta. Huomattavaa kuitenkin on, että hyvää huonommassa tilassa olevat rannikko- ja sisävedet Suomessa painottuvat koko rannikon läheisyyteen, eivät ainoastaan Saaristomeren alueelle, minkä lisäksi Suomessa on huomattava määrä sisävesiä, joiden hoitoon tarvitaan taloudellista panostusta. Määrärahojen painottaminen lähes kokonaan Saaristomeren alueelle eriarvoistaa alueita, jotka kaikki tarvitsevat panostuksia vesienhoitoon. Huomattavaa myös on, että Vesiensuojelun tehostamisohjelman avulla on kanavoitu yksityistä rahoitusta vesiensuojeluun hankkeiden omarahoitusosuuksien kautta, jotka ovat olleet noin 30–50 % hankkeiden kokonaisbudjeteista ja siksi merkittäviä panostuksia alueelliseen vesienhoitoon. Vesiensuojelun tehostamisohjelman vaarantuminen vaarantaa siten myös tärkeän yksityisen rahoituksen ohjautumisen vesienhoitoon.

63. Luonnonsuojelualueiden hankinta- ja korvausmenot

- Luonnonsuojelualueiden hankinta- ja korvausmenojen rahoitusta on vähennetty vuosi vuodelta, ja vuoden 2024 ehdotus 37 630 000 euroa vähentää rahoitusta edelleen. Suomi on kuitenkin YK:n luontosopimuksen Kunming Montreal tavoitteiden mukaisesti velvoitettu suojelemaan 30 % maa- ja meripinta-alasta vuoteen 2030 mennessä. Myös EU:n biodiversiteettistrategia tähtää samaan tavoitteeseen. Näiden valossa ja monimuotoisuuskriisin ratkaisemiseksi suojelualueiden hankintaan tulisi budjetoida vähintään 100 miljoonaa euroa vuodessa. Rahoituksen pienentyminen on erityisen ikävää, kun elämme luontokadon aikaa ja luontokadon pysäyttäminen ja luonnon tilan palauttaminen on yleisesti sovittu tavoite.

- **Valtion mailla olevat luonnontilaiset ja vanhat metsät on saatettava kiireellisesti suojelun piiriin ja suojelualueverkostoa on vahvistettava** – tämä linkittyy myös kohtaan 52. Metsähallituksen tehtävistä ja tulotavoitteen pienentämistarpeesta.
- Merellisten kansallispuistojen suojelemattomat vedet on kiireellisesti sisällytettävä kansallispuistoihin.

Muut huomiot valtion talousarviosta

Hallitus ehdottaa merkittäviä heikennyksiä budjetin ilmastopoliittiseen vaikuttavuuteen. WWF haluaa nostaa esiin muun muassa seuraavia ongelmallisia ehdotuksia, joita tulisi perua:

- Liikennepolttoaineiden valmisteverojen alentaminen (11.08.07) sekä ajoneuvoveron alentaminen (11.10.07). Valtion tulot alenevat yhteensä arviolta 150 miljoonaa euroa, mitä voidaan pitää haitallisena tukena fossiilisten polttoaineiden käytölle kotimaan liikenteessä.
  Julkisten henkilöliikenteen palvelujen ostojen rahoitukseen merkittävä leikkaus, joka kohdistuu harkinnanvaraisten ilmastoperusteisten toimenpiteiden rahoitukseen: -13,3 milj. euroa (31.20.55)
- Kotimaan lentoliikenteen ostot: 16 milj. € (31.20.55)
- Maatalouden energiaveronpalautus säilyy. Sen suuruudeksi arvioidaan noin 46 milj. euroa vuonna 2024 (28.91.41)
- Merenkurkun laivareittien tukeminen saaripoikkeuksen käyttöönoton johdosta: 2 milj. € (31.20.51)

WWF on erittäin huolissaan siitä, että **budjetissa ei ole erikseen osoitettu Ulkoasianministeriön hallinnonalan alla,** kuinka Suomi täyttää **Pariisin ilmastosopimuksen rahoitusta** koskevan asetuksen. Talousarvioesityksestä ei käy myöskään ilmi täyttääkö Suomi osaltaan **YK:n luontosopimuksen Kunming-Montreal tavoitteiden mukaisen tuen** kehitysmaille sopimuksen toimeenpanoon.
Suomen tulisi kohdentaa kehitysyhteistyövaroista vähintään 30 miljoonaa €/vuosi biodiversiteetin suojeluun kehitysmaissa ja jatkaa ilmastorahoitusta vähintään samalla tasolla kuin vuonna 2023 (200 miljoonaa €/vuosi).

Maailman Luonnon Säätiö,
World Wide Fund for Nature,
Suomen rahasto sr.
(WWF Suomi)

Jari Luukkonen
Suojelujohtaja